NN 66/2018 (20.7.2018.), Pravilnik o zdravstvenim uvjetima izloženih radnika i osoba koje se obučavaju za rad u području izloženosti

DRŽAVNI ZAVOD ZA RADIOLOŠKU I NUKLEARNU SIGURNOST

1354

Na temelju članka 29. stavka 2. Zakona o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti (»Narodne novine«, br. 141/13, 39/15 i 130/17) u suradnji s ministrom zdravstva i ravnateljicom Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost donosi

PRAVILNIK

O ZDRAVSTVENIM UVJETIMA IZLOŽENIH RADNIKA I OSOBA KOJE SE OBUČAVAJU ZA RAD U PODRUČJU IZLOŽENOSTI

I. OPĆE ODREDBE

Područje koje se uređuje

Članak 1.

Ovim Pravilnikom utvrđuju se zdravstveni uvjeti kojima moraju udovoljavati učenici, studenti i specijalizanti koji se obrazuju za rad u području izloženosti, pripravnici i izloženi radnici prije početka rada u području izloženosti, učestalost zdravstvenih pregleda te sadržaj, način i rokovi čuvanja podataka o tim pregledima.

Usklađenost propisa s pravnom stečevinom Europske unije

Članak 2.

Ovim Pravilnikom u hrvatsko zakonodavstvo preuzima se sljedeći akt Europske unije:

– Direktiva Vijeća 2013/59/Euratom od 5. prosinca 2013. o osnovnim sigurnosnim standardima za zaštitu od opasnosti koje potječu od izloženosti ionizirajućem zračenju i o stavljanju izvan snage direktiva 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom i 2003/122/Euratom (SL L 13, 17. 1. 2014.).

Pojmovi

Članak 3.

(1) Pojmovi u smislu ovoga Pravilnika imaju jednako značenje kao pojmovi definirani zakonom kojim se uređuje radiološka i nuklearna sigurnost.

(2) Pojedini pojmovi u smislu ovoga Pravilnika imaju sljedeće značenje:(3)

1. *izložene osobe* jesu učenici od 16 do 18 godina, studenti, specijalizanti i pripravnici koji se obrazuju za rad s izvorima ionizirajućeg zračenja i izloženi radnici

2. *ovlaštena medicina rada* jest zdravstvena ustanova koja obavlja djelatnost medicine rada, trgovačko društvo koje obavlja djelatnost medicine rada ili specijalist medicine rada/rada i sporta u privatnoj praksi koji posjeduje ovlaštenje ministra nadležnog za zdravstvo za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti izloženih osoba.

Uvjeti za ustanove koje mogu obavljati provjeru zdravstvene sposobnosti izloženih osoba

Članak 4.

(1) Utvrđivanje zdravstvene sposobnosti izloženih osoba mogu obavljati ovlaštene medicine rada koje temeljem nalaza i mišljenja Povjerenstva rješenjem ovlasti ministar nadležan za zdravstvo (u daljnjem tekstu: ministar).

(2) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka daje se, odnosno uskraćuje rješenjem protiv kojeg nije dopuštena žalba već se protiv toga rješenja može pokrenuti upravni spor.

(3) Povjerenstvo iz stavka 1. ovoga članka sastoji se od tri člana koje imenuje ministar.

(4) Članovi Povjerenstva iz stavka 1. ovoga članka su:

– jedan član iz ministarstva nadležnoga za zdravstvo

– jedan član iz Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu i

– jedan član iz Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost.

(5) Za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti izloženih osoba medicina rada iz stavka 1. ovoga Pravilnika mora imati:

– rješenje o obavljanju djelatnosti medicine rada/rada i sporta od ministarstva nadležnog za zdravstvo

– sklopljen ugovor za provođenje specifične zdravstvene zaštite s nadležnim osiguravateljem

– u radnom odnosu doktora medicine specijalista medicine rada/rada i sporta koji ima posebno stručno obrazovanje o primjeni mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja propisano u članku 8. stavku 1. ovoga Pravilnika

– zaposlene doktore medicine, specijaliste koji imaju važeće odobrenje za samostalni rad i

– uključenog psihologa koji obavlja zdravstvene preglede iz članka 10. ovoga Pravilnika, a koji mora imati važeću dopusnicu za obavljanje psihološke djelatnosti i dopusnicu za obavljanje djelatnosti u specifičnoj zdravstvenoj zaštiti radnika.

(6) Zavod će o uvjetima ovlašćivanja ustanova koje mogu obavljati provjeru zdravstvene sposobnosti izloženih osoba iz stavka 1. ovoga članka obavijestiti Komisiju.

Zahtjev za izdavanje ovlaštenja za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti izloženih osoba

Članak 5.

(1) Zahtjev za izdavanje rješenja kojim se daje ovlaštenje za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti izloženih osoba podnosi se ministarstvu nadležnom za zdravstvo.

(2) Zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka prilažu se dokazi o ispunjavanju uvjeta iz članka 4. stavka 5. ovoga Pravilnika.

Ukidanje ovlaštenja ovlaštenim medicinama rada

Članak 6.

Ministar nadležan za zdravstvo će ovlaštenoj medicini rada ukinuti ovlaštenje u slučaju:

– ako je inspekcijskim nadzorom utvrđeno da je ovlaštena medicina rada prestala ispunjavati bilo koji od uvjeta na temelju kojih je izdano rješenje za ovlaštenje iz članka 4. stavka 1. ovoga Pravilnika

– da je ovlaštena medicina rada postupila protivno odredbama ovoga Pravilnika.

Uvjeti za specijalistu medicine rada/rada i sporta za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti izloženih osoba u ovlaštenoj medicini rada

Članak 7.

(1) Samo je specijalist medicine rada/rada i sporta zaposlen u ovlaštenoj medicini rada koji ima posebno stručno obrazovanje o primjeni mjera radiološke zaštite od ionizirajućeg zračenja ovlašten:

– utvrđivati zdravstvenu sposobnost izloženih osoba

– donositi ocjenu o zdravstvenoj sposobnosti

– potpisati uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti

– donositi odluke u vezi zdravstvene zaštite izloženih osoba koje smatra potrebnima (npr. daljnji pregledi, provedbu dekontaminacije ili hitno dopunsko liječenje)

– izvještavati pregledanu osobu o ustanovljenim bolestima, bolesnim stanjima i ostalim čimbenicima koji utječu na njezino zdravlje i obavljanje poslova u području izloženosti, odnosno na obrazovanje za rad u području izloženosti.

(2) Specijalisti medicine rada/rada i sporta iz stavka 1. ovoga članka obvezni su obnavljati znanje o primjeni mjera radiološke sigurnosti svakih pet godina na način propisan ovim Pravilnikom.

Posebno stručno obrazovanje o primjeni mjera radiološke sigurnosti

Članak 8.

(1) Posebno stručno obrazovanje o primjeni mjera radiološke sigurnosti iz članka 7. stavka 1. ovoga Pravilnika provodi se tečajem u trajanju od 12 sati, a organizira ga i provodi Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu.

(2) Obnova znanja iz članka 7. stavka 2. ovoga Pravilnika provodi se tečajem u trajanju od 8 sati, a organizira ga i provodi Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu.

(3) Program i sadržaj tečaja iz stavka 1. ovoga članka nalazi se u Prilogu 1. ovoga Pravilnika i čini njegov sastavni dio.

(4) Program i sadržaj tečaja iz stavka 2. ovoga članka donosi ravnatelj Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu.

(5) Tečaj iz stavka 1. i stavka 2. ovoga članka uključuje provjeru znanja po završenom tečaju, nakon čega Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu izdaje Potvrdu o završenom tečaju.

Karton zdravstvenog pregleda izložene osobe

Članak 9.

Karton zdravstvenog pregleda izložene osobe mora sadržavati podatke o vrsti posla kojeg obavlja izložena osoba, rezultatima prethodnog zdravstvenog pregleda, rezultatima redovnih zdravstvenih pregleda te podatke o zračenju izložene osobe.

Sudjelovanje psihologa u utvrđivanju zdravstvene sposobnosti izloženih osoba

Članak 10.

(1) Uz specijalista medicine rada/rada i sporta u utvrđivanju zdravstvene sposobnosti izloženih osoba u okviru zdravstvenih pregleda iz članka 11. stavka 1. podstavka 1. ovoga Pravilnika obvezno sudjeluje i psiholog.

(2) Psiholog upisuje nalaz u posebni obrazac – Psihologijska obrada izložene osobe (u daljnjem tekstu: Psihologijska obrada) koji je sastavni dio Kartona zdravstvenog pregleda izložene osobe.

(3) U utvrđivanju zdravstvene sposobnosti izloženih osoba u okviru ostalih zdravstvenih pregleda iz članka 11. ovoga Pravilnika psiholog sudjeluje prema indikaciji specijalista.

Zdravstveni pregledi

Članak 11.

(1) Zdravstvena sposobnost izloženih osoba određuje se:

– prethodnim zdravstvenim pregledom

– redovnim zdravstvenim pregledom

– nadzornim zdravstvenim pregledom

– izvanrednim zdravstvenim pregledom i

– izlaznim zdravstvenim pregledom.

(2) Specijalistu medicine rada/rada i sporta u svrhu utvrđivanja zdravstvene sposobnosti iz članka 5. ovoga Pravilnika mora biti omogućen pristup svim relevantnim podacima koje zatraži, uključujući postojeće radne uvjete u radnim prostorijama.

(3) Pravna ili fizička osoba, tijelo državne uprave i drugo državno tijelo ili tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje izloženog radnika upućuje na provjeru zdravstvene sposobnosti za rad s izvorima ionizirajućeg zračenja mora uz uputnicu dostaviti i podatak o kategoriji izloženosti radnika.

(4) Pravna ili fizička osoba, tijelo državne uprave i drugo državno tijelo ili tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje učenike od 16-18 godina, pripravnike ili studente upućuje na utvrđivanje zdravstvene sposobnosti, mora uz uputnicu dostaviti i podatak o kategoriji izloženosti učenika od 16-18 godina, pripravnika ili studenta sukladno procijenjenom godišnjem ozračenju na mjestu rada.

(5) Ako je procijenjeno godišnje ozračenje na mjestu rada, iz stavka 4. ovoga članka do 6 mSv, pripravnika ili studenta se tretira kao izloženog radnika kategorije B.

(6) Ako je procijenjeno godišnje ozračenje na mjestu rada, iz stavka 4. ovoga članka iznad 6 mSv, pripravnika ili studenta se tretira kao izloženog radnika kategorije A.

Učestalost obavljanja zdravstvenih pregleda

Članak 12.

(1) Prethodni zdravstveni pregled izloženih osoba obavlja se prije početka obrazovanja za rad s izvorima ionizirajućeg zračenja ili prije početka rada u području izloženosti.

(2) Prethodni zdravstveni pregled obvezan je za sve izložene osobe bez obzira na kategoriju izloženosti.

(3) Redovni zdravstveni pregled obvezan je za izložene radnike kategorije A odnosno studente ili pripravnike u dobi od 18 godina ili starije koji bi tijekom obrazovanja za rad s izvorima ionizirajućeg zračenja mogli biti ozračeni kao izloženi radnici kategorije A.

(4) Redovni zdravstveni pregled izloženih osoba iz stavka 3. ovoga članka obavlja se svakih 12 mjeseci.

(5) Nadzorni zdravstveni pregled obavlja se u roku kraćem od redovnog zdravstvenog pregleda kada specijalist medicine rada/rada i sporta odredi potrebu takvoga pregleda.

(6) Izvanredni zdravstveni pregled obavlja se:

– kod osoba koje su primile dozu veću od doze propisane Zakonom o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti i/ili

– na osnovi prijedloga doktora medicine specijalista medicine rada/rada i sporta ili izabranog liječnika primarne zdravstvene zaštite ili na zahtjev poslodavca ili radnika.

(7) Izlazni zdravstveni pregled obavlja se nakon prestanka rada u području izloženosti svih izloženih radnika bez obzira na kategoriju izloženosti izloženog radnika.

Prethodni zdravstveni pregled

Članak 13.

(1) Prethodni zdravstveni pregled obuhvaća:

a) anamnestičke podatke: uzimanje anamneze (osobne i radne), podatke o sadašnjem zdravstvenom stanju

b) opći klinički pregled i pretrage:

– fizikalni pregled organa i organskih sustava (s posebnim osvrtom na status kože)

– laboratorijske pretrage: SE, KS, diferencijalna krvna slika, trombociti, GUK, urin sa sedimentom

c) ciljani oftalmološki pregled: biomikroskopski pregled leće

d) psihologijsku obradu:

– utvrđivanje kognitivnih sposobnosti ciljanim psihologijskim mjernim instrumentima

– procjenu osobina ličnosti s posebnim naglaskom na emocionalnu stabilnost i opću adaptiranost ciljanim psihodijagnostičkim sredstvima

– procjena perceptivnih i psihomotornih sposobnosti

e) dodatne pretrage i preglede prema indikaciji specijalista medicine rada/rada i sporta.

Redovni zdravstveni pregled

Članak 14.

(1) Redovni zdravstveni pregled obuhvaća:

a) uzimanje novih anamnestičkih podataka

b) uvid u dozimetrijske podatke

c) opći klinički pregled i pretrage kao kod prethodnog zdravstvenog pregleda

d) dodatne pretrage, analize i preglede prema indikaciji doktora medicine specijalista medicine rada/rada i sporta.e)

(2) Izložena osoba ima pravo na vlastiti zahtjev obaviti redovni zdravstveni pregled i nakon prestanka rada s izvorima ionizirajućeg zračenja, ali ne češće od svake tri godine, osim u slučaju kada ima zdravstvene tegobe koje povezuje s izloženošću ionizirajućem zračenju.

(3) Specijalist medicine rada/rada i sporta može predložiti obavljanje redovnog zdravstvenog pregleda i nakon prestanka rada izloženog radnika s izvorima ionizirajućeg zračenja pri čemu će odrediti učestalost pregleda.

(4) Pregled iz stavka 2. ovoga članka obavlja specijalist medicine rada/rada i sporta iz članka 7. ovoga Pravilnika.

Izvanredni zdravstveni pregled

Članak 15.

(1) Opseg izvanrednoga zdravstvenog pregleda određuje doktor medicine specijalist medicine rada/rada i sporta koji obavlja zdravstvene preglede izloženih osoba ovisno o razlogu upućivanja na izvanredni zdravstveni pregled.(2)

(2) Nakon provedenog izvanrednog zdravstvenog pregleda izloženog radnika, doktor medicine specijalist medicine rada/rada i sporta koji obavlja zdravstveni pregled izloženog radnika odobrava daljnje uvjete izlaganja izloženog radnika te određuje provedbu daljnjih pretraga i radnji koje smatra da je potrebno provesti radi zaštite izloženog pojedinca.

Izlazni zdravstveni pregled

Članak 16.

(1) Nakon završetka rada s izvorima ionizirajućeg zračenja obavlja se izlazni zdravstveni pregled.